

Stefan Moysa

"Jesus Christus unsere Hoffnung : Meditationen", Karl Lehmann, Freiburg-Basel-Wien 1976 : [recenzja]

Collectanea Theologica 47/1, 249

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Karl LEHMANN, *Jesus Christus unsere Hoffnung. Meditationen*, Freiburg—Basel—Wien 1976, Verlag Herder, s. 96.

Zachęcony powodzeniem niedawno wydanej książki *Jesus Christus ist auferstanden*¹ Lehmann publikuje drugą, o analogicznej niemal tematyce, opartą na tych samych założeniach medytacji teologicznej. Jakką poprzednio, pragnie autor wykorzystać współczesny dorobek egzegezy, która uwydatniła przede wszystkim teologiczny sens wypowiedzi i wydarzeń ewangelicznych i oprzeć na tym swoje rozważania o charakterze duchowym.

W pierwszej medytacji Lehmann zastanawia się nad znaczeniem artykułu apostołskiego *Credo* „umęczony pod Poncjuszem Piłatem, ukrzyżowany umarł i został pogrzebany”. Wykazuje on, w jaki sposób w tej krótkiej wypowiedzi koncentruje się całe życie i posłannictwo Pana Jezusa, gdyż jest celem, do którego zmierza. Wydobywa też sens tej wypowiedzi dla nas. Jak nie mogli znieść Jezusa Jego wrogowie, tak też obecnie ludzie nie mogą tolerować wśród siebie człowieka sprawiedliwego. Wypowiedź ta wykazuje też, w jaki sposób Bóg utożsamia się z klęską dzieła człowieka. Z krzyża jednak powstaje dzieło Boże i tylko on może zniweczyć pychę ludzką i stworzyć miejsce braterskiego współżycia.

Tematem następnego rozważania jest dalszy artykuł *Credo* — „zstąpił do piekiel”. Jest to temat, który zawsze wywoływał zakłopotanie wszystkich komentatorów. Teologia pierwotnego Kościoła dopatrywała się w zstąpieniu do królestwa umarłych walki Chrystusa z mocami zła i przyniesienia wyzwolenia sprawiedliwym Starego Testamentu. W ślad za egzegezą współczesną autor widzi w zstąpieniu do królestwa umarłych graniczne doświadczenie Chrystusa, przeżycie śmierci, samotności, wypicie do dna kielicha goryczy. Dopiero po przeżyciu tych otchłami opuszczenia może się okazać prawdziwie moc Boża zwycięska i wyzwalająca człowieka, podobnie jak się okazała zwycięska w Chrystusie.

Trzecia medytacja ma za przedmiot opowiadanie o uczniach zdążających do Emaus. Autor nie zatrzymuje się na szczegółach historycznych, jak na przykład, która z miejscowości położonych w pobliżu Jerozolimy jest biblijnym Emaus. Pragnie przede wszystkim odnaleźć intencję ewangelisty opisującego to wydarzenie. Św. Łukasz bowiem zamierza przedstawić drogę duchową, jaką przebyli uczniowie: od załamania i niewiary w dzieło Mistrza do radosnego przekonania i wiary, że „wstał Pan prawdziwie”. Pismo św. i Eucharystia odgrywają istotną rolę w poznaniu Jezusa i Jego dzieła, jak na to wskazują słowa „poznali Go przy łamaniu chleba”.

Wreszcie na koniec autor rozważa teologiczny sens tajemnicy Wniebostąpienia Pańskiego. Jest ona na pewno wyrazem panowania Chrystusa nad całym stworzeniem, ale panowania, które się nie wyraża przez królowanie gdzieś w oddali z nieba, ale przez szukającą miłość, która jest obecna w nowy sposób po odejściu Chrystusa. Odejście Chrystusa stwarza nadzieję, która nie jest biernym oczekiwaniem Paruzji, ale siłą przetwarzającą świat i przygotowującą go na przyjście Pana.

Medytacje Lehmana są przykładem, jak prawdziwa teologia nie jest przeszkodą dla wiary i pobożności, ale zasila życie duchowe dając mu mocny podkład intelektualny i zbliżając je — o ile jest to tylko możliwe — do prawdy objawionej.

ks. Stefan Moysa SJ, Warszawa

Jesus und der Menschensohn. Dla Antona Vögtle wydali Rudolf Pesch i Rudolf Schnackenburg wraz z Odilo Kaisler, Freiburg—Basel—Wien 1975, Verlag Herder, s. 488.

¹ Por. *Collectanea Theologica* 46 (1976) z. 2, 226—227.